

Monumentnummer*: 522166

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 december 2001
Kadaster deel/nr 82617/103

*Woonplaats** Oostknollendam
*Gemeente** Wormerland
*Provincie** Noord-Holland

Locatiennaam Oostknollendam
Locatieomschrijving

*Kadastrale gemeente** Wormer
*Sectie** G
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 1205

Omschrijving**

Inleiding

Particuliere BEGRAAFPLAATS uit 1874, hoofdonderdeel van het complex begraafplaats Oost-Knollendam. Blijkens oude ansichten stond vroeger middenachter op de begraafplaats een houten gebouwtje dat vermoedelijk dienst deed als berging. Het uit de bouwtijd daterende ijzeren toegangshek wordt geflankeerd door gemetselde bergmuurtjes uit 1930. Het in het notulenboek van de vereniging opgenomen jaarverslag over 1930 vermeldt hierover onder meer het volgende: "in Mei werd door het bestuur eenparig besloten om de Poortingang zoo te verbouwen dat ter weerszijden een bergplaats benut kan worden om dan eventueel de achterbergplaatsen te laten vervallen ..." De nieuwe bergingen werden ontworpen door M. Vries. Het metselwerk werd uitgevoerd door Jb. Stam, het timmerwerk door G. Ouweltjes. Bij de renovatie in 1996 is de begraafplaats enigszins (circa 40 cm) opgehoogd waarna de grafstenen op hun oorspronkelijke plaats zijn teruggekeerd.

Beschrijving

Begraafplaats met toegangshek, bestaande uit een opgehoogd rechthoekig terrein (circa 15 x 25 m) dat bijna 1 meter boven het omringende polderland uitsteekt en omgeven wordt door sloten. De begraafplaats is vanaf de Dorpsstraat toegankelijk via een dam waarop een 2,60 m breed toegangshek. Dit getoogde dubbele spijlenhek is uitgevoerd in smeedijzer, verfraaid met (3) gietijzeren

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dennenappels en dito pieken in de vorm van een Franse lelie, en afgehangen aan 2,15 m hoge gietijzeren hekpalen in de vorm van een gecanneleerde kandelaberzuil met een achthoekige basis en een door een dennenappel bekroond Korintisch kapiteel. Direct boven het laatste worden de hekpalen verbonden door een gebogen smeedijzeren staaf waarop een gietijzeren reliëf van een doodshoofd en twee gekruiste knekels. De totale hoogte van het hek (inclusief doodshoofd) bedraagt 2,70 m. Het toegangshek wordt geflankeerd door zware bakstenen hekpijlers, die niet massief zijn, maar als bergruimte fungeren. De pijlers hebben een vierkant grondvlak van 1,50 m en een hoogte van 3,00 m gerekend vanaf de betonnen voeting (0,90 m hoog). De twee bergruimten zijn gemetseld in bruinrode machinale baksteen (formaat circa 19 x 5 cm) in halfsteens verband met enigszins verdiepte voeg. Het metselwerk wordt verlevendigd door enkele terugliggende metsellagen waardoor een geleding van horizontale banden ontstaat. Op de vier hoeken van de sterker uitkragende en bredere bovenste band rusten betonnen bollen die een zware betonnen dekplaat dragen. Het terugliggende metselwerk tussen de bovenste band en de dekplaat is vertikaal uitgevoerd. In de achterzijde (O) van beide bergruimten bevindt zich een opgeklampte deur van smalle vellingdelen voorzien van een houten greep en een smal ijzeren ventilatie rooster. Van binnen hebben de bergruimten een houten vloer en gecementeerde wanden.

De begraafplaats wordt voorbij het toegangshek door een middenpad in tweeën gedeeld. De graven liggen regelmatig aan weerszijden van dit middenpad in acht rijen van zes graven die evenals de begraafplaats oost-west gericht zijn. De sobere, uit diverse perioden stammende grafstenen, zijn merendeels staande stenen van hardsteen met rond het graf een eveneens hardstenen band en het grafchrift gericht op de Dorpsstraat. Achter alle graven staat een laag rechthoekig paaltje van hardsteen met in de schuine bovenzijde het grafnummer. De oudste grafsteen (nr. 14 rechts) is van Wijbrand Groot, de schenker van de grond voor de begraafplaats. Deze rechthoekige hardstenen grafzerk meet 2,00 bij 0,70 m en heeft als opschrift "WIJBRAND GROOT Pz./ GEB: 14 MEI 1797/ OVERL: 4 NOV: 1877." Onderaan de zerk staat de volgende tekst: "Door hem werd de grond, waarop/ hij thans rust, afgestaan tot/ algemeene begraafplaats./ 6 Augustus 1874."

De windsingel rond de begraafplaats is nog gedeeltelijk aanwezig (thans rechtsvoor twee elzen en achteraan zes populieren). Links bij de ingang staat een beeldbepalende treurbeuk.

Waardering

De begraafplaats uit 1874 met toegangshek is van algemeen belang uit cultuurhistorisch oogpunt als historisch-functioneel hoofdonderdeel van het complex begraafplaats Oost-Knollendam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument